

żelazny musiał swoją produkcję obniżyć, bo nie ma gdzie zbyć nagromadzone żelazo. Wszystko to musiało wpłynąć na interes węglowy. W zeszłym roku już obniżył się zbyt węgla ogromnie i byłoby musiało przyjść do zmniejszenia produkcji kopalni, lecz nadzwyczaj ostra zima przyszła wtedy baronom węglowym w pomoc, tak, że syndykat mógł ceny ntrzymać, a nawet podwyższyć. Obecnie jednak gromadzą się po kopalniach takie zapasy, że już zaczyna braknąć miejsca na ich zmieszczenie. Ma być przeto zredukowana produkcja, a równocześnie syndykat kopalń pruskich zamierza dalej obniżyć cenę węgla, aby przez to zwiększyć konsumpcję.

W r. 1907 wydobyto w Kr. Polskiem
5,318.707 ton węgla, a to:

	liczba kopalń	ton
Tow. Sosnowiec	5 . .	1,378.862
" Hr. Renard	2 . .	656.838
" Saturn	1 . .	639.825
" Warszawsk.	2 . .	570.411
" Franc. Włosk.	2 . .	544.877
" Czeladzkie	1 . .	459.124
" Grodziec	1 . .	391.625
" Flora	3 . .	244.164
" Franc. Ros.	4 . .	110.458
Poż. drob. pop.	12 . .	322.252

Węgla brunatnego wydobyto w r. 1907 w 7 kopalniach 92.455 ton.

Produkcja tak węgla kamiennego jak i brunatnego wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim znacznie.

Bakterye kwasu mlekowego konserwują nawóz stajenny. Do takiego rezultatu doszedł chemik Barthel. Jak wiadomo, są bakterye kwasu mlekowego bardzo rozpowszechnione. Nie dziw przeto, że je Barthel odnalazł tak w świeżym, jak też i starszym nawozie stajennym. To go naprowadziło na myśl spróbować, czyby się nie dało użyć tych bakteryj do konserwowania nawozu. Ciała azotowe nawozu rozkładają się z czasem i wydzielają amoniak, a ten, o ile nie zostanie związany, uchodzi częściowo; nawóz staje się mniej wartościowy. Otóż Barthel stwierdził, że gdy się doda cukru mlekowego do nawozu, to cukier ulega silnej fermentacji i przemienia się w kwas mlekowy, który łączy się z amoniakiem nawozu. To działa na nawóz konserwująco. Tak samo działa serwatka odpadkowa mleczarni. Niewątpliwie działałaby tak samo konserwująco fermentacja kwasowo-mlekowa innych cukrów jak n. p. maltozy. Nie badał jednak Barthel, czyby się nie dało tu zastosować wywaru gorzelnianego, któryby w każdym razie był tańszy, niż serwatka, bardzo dobry pokarm dla prosiąt.

Praktyczne przepisy.

Murowanie w czasie mrozów. Często zdarza się, jak nam z praktyki wiadomo, że przy rekonstrukcyach gorzelni itp. zaskoczą nas mrozy, gdy niektóre roboty murarskie muszą być jeszcze wykonane. Zwykłą zaprawą można murować jeszcze przy mrozie 2-stopniowym. Poniżej tej temp. zaprawa taka nie nie trzyma. Inżynier Bernhofer we Wiedniu stwierdził, że gdy mrozy są silniejsze, to można jeszcze bardzo dobrze murować (nawet przy -10° do -15°C), gdy się do zaprawy zwykłej doda sody (na 12 l. wody 1 klgr. sody kalcyn.). Zaprawę cementową robi się wtedy z 3 obj. cementu portlandzkiego, 3 obj. piasku, 2 obj. wody (przyczem na 1 l. wody daje się 0.5 klgr. sody krystalicznej). Metr sześcienny muru na takiej zaprawie jest o 1 koronę droższy niż zwykły.

Dziury w odlewach żelaznych kituje się mieszaniną, złożoną z 100 cz. świeżych opiłków żelaza, 0.5 cz. kwasu siarczanego, 0.8 cz. salmiaku i tyle wody, aby masa była ciastowatą. Części, które się ma kitować muszą być wprzód wymyte amoniakiem. Kit taki twardnieje po kilkunastu dniach zupełnie.

Pastę do polerowania metalu sporządza się z 8 cz. stearyny, 30 cz. łoju, 2.5 cz. kalafonii, 2.6 cz. oleju stearynowego, które się razem stapia, a potem dodaje 50—60 cz. delikatnie mielonego t. zw. wapniaka wiedeńskiego (Wiener Kalk). Masę tę trzeba przechowywać w dobrze zamkniętych puszkach.

Dla odtłuszczenia skórzaných pasów do maszyn używa się następującego sposobu: Wkłada się pas do kosza, wypełnionego trocinami drewna, nie zawierającego żywicy, i stawia się w ciepłe miejsce. Trociny wyciągają tłuszcz zupełnie. Gdy pas jest bardzo zatłuszczony, to trzeba to postępowanie powtórzyć. Można też pas wstawić na 4 do 5 minut do wody o 83°C , a potem tłuszcz zetrzeć. Można to tylko dwukrotnie powtórzyć, aby się skóra nie stała gąbczasta.

Trzeci sposób odtłuszczania polega na tem, że się wstawia pas w miejsce, gdzie panuje mniej więcej temp. 40°C , a potem po wystąpieniu tłuszczu, pas do sucha wyciera trocinami drzewnymi. — Odtłuszczają też za pomocą benzyny. Pas zwinięty i związany wkłada się do naczynia blaszanego, nalewa benzyny i pozostawia na noc. Rano go się wyjmuję i wypięty wystawia na działaniu powietrza. Benzyna może być kilkakrotnie użyta.